



AGDER
fylkeskommune

Jernbaneplattform Agder

Mandat for perioden 2025-2027

Behandlet i møtene 30. april 2025 og 24. juni 2025.





Innholdsfortegnelse

1	Politisk forankring	3
2	Organisering	3
2.1	Deltakere	3
2.2	Stemmerett.....	3
2.3	Leder.....	3
2.4	Drift av forumet.....	3
3	Overordnede føringer.....	3
4	Beskrivelse av dagens situasjon på Sørlandsbanen.....	5
5	Tiltak for å nå målene	6
6	Samhandling, samarbeid og koordinering	6
6.1	Politiske utvalg i Agder fylkeskommune.....	6
6.2	Jernbaneforum Sør	6
7	Vedlegg.....	6
7.1	Deltakere i Jernbaneplattform Agder.....	6

1 Politisk forankring

Hovedutvalg for samferdsel og mobilitet vedtok i november 2024 (sak 25/24) at Jernbanepattform Agder skal være et jernbanesamarbeid med et regionalt perspektiv på Sørlandsbanen og Arendalsbanen.

2 Organisering

2.1 Deltakere

Deltakerne i samarbeidet Jernbanepattform Agder er politiske folkevalgte fra Agder fylkeskommune, regionene i Agder samt Statsforvalteren i Agder, Jernbanedirektoratet, Bane NOR, LO, NHO og persontogoperatører i Agder.

Representantene som deltar, står oppført i mandatets punkt 7.

Godsoperatører og andre interessenter kan inviteres til egne temamøter.

2.2 Stemmerett

Politiske folkevalgte fra Agder fylkeskommune, regionene samt LO og NHO har stemmerett. Øvrige deltakere har forslagsrett, møte- og talerett.

2.3 Leder

Plattformen velger egen leder som har ansvaret for å sette agenda for møtene samt lede møtene i samråd med administrasjonen.

Plattformen valgte fylkesordfører i Agder, Arne Thomassen, som leder 30. april 2025.

2.4 Drift av forumet

Administrasjonen i Agder fylkeskommune drifter forumet.

3 Overordnede føringer

Nasjonal transportplan (Meld St. 14 2023-2024) oppgir målsettinger om å videreutvikle jernbanen, særlig for persontransporten i og rundt de største byområdene og for gods på lange strekninger. De overordnede føringene for Jernbanepattform Agder følger av Regionplan Agder 2030, Regionplan Lister 2030. Regional plan for mobilitet 2023-2033¹ og byvekstavtalen for kristiansandsregionen². Føringene for samarbeidet er at Sørlandsbanen inkl. Arendalsbanen skal være et moderne og effektivt reisemiddel i landsdelen.

¹ [Lenke til Regionplan Agder 2030](#)

[Lenke til Regional plan for mobilitet i Agder 2023-2033 \(PDF\)](#)

² [Lenke til byvekstavtalen for kristiansandsregionen \(PDF\)](#)



Stegene i Regional plan for mobilitet 2023- 2033 lister opp følgende punkter som gjengis her:

- At flere velger å reise med kollektivtransport.
- Å styrke togets funksjon som indre stamlinje i kollektivtransporten.
- Å bidra til mer godstransport på jernbanen.

Under steg 5 om å styrke togets funksjon som indre stamlinje i kollektivtransport skal Jernbaneplattform Agder:

- Støtte sammenkoblingen av Sørlandsbanen og Vestfoldbanen (Grenlandsbanen).
- Jobbe for at flere vest og nord for Kristiansand får mulighet til å benytte lokale/regionale tog på daglige reiser.
- Jobbe for å få plass flere og lengre kryssningsspor/sløyfer på Sørlandsbanen, spesielt vest for Kristiansand.

Under steg 21, å overføre større andel gods til sjø og bane skal Jernbaneplattform Agder blant annet:

- Knytte havnene i Agder og Langemyr tettere sammen ved å identifisere og prioritere effektiviseringstiltak for å styrke samvirket mellom godstransport på bane/sjø/vei.
- Utnytte dagens muligheter for økt godstransport med løshengere på ferje/bane til/fra Kristiansand.
- Oppgradere jernbaneforbindelsen fra Nelaug til Simonstad/Biozinfabrikken.
- Promotere dagens tilbud og videreutvikle containertransport med bane til/fra Kristiansand havn. Identifisere og prioritere tiltak for videreutvikling av Langemyr.
- Identifisere andre tilretteleggingstiltak med potensial for overføring av gods til bane og skip.

Jernbaneplattform Agder skal også følge handlingsprogrammet for Regionplan Lister 2030³. Planen har et definert mål hvor alle togstasjonene i regionen er opprettholdt og tiltak som beskriver at togstasjonene skal rustes opp slik at stasjonsområdene blir universelt utformet og fremme togstasjonenes utviklingsmuligheter i kommunenes arealplanlegging gjennom å lokalisere nye boliger og næringsvirksomhet nær togstasjonene.

³ [Lenke til handlingsprogrammet til Regionplan Lister 2030](#)



4 Beskrivelse av dagens situasjon på Sørlandsbanen

Sørlandsbanen er av nasjonal betydning for gods- og persontrafikk. Banen følger en indre trasé fra Drammen til Kristiansand og videre vestover tvers over dalførene i Agder. Sørlandsbanen er en enkeltsporet bane med unntak av dobbeltspor på deler i Rogaland (indre Jærbanen).

Agder har stasjoner fra Gjerstad stasjon i øst til Sira stasjon i vest. Stasjonsbygningene er stort sett godt vedlikeholdt, og parkeringskapasiteten er jevnt over god, men det er flere plattformer som ikke tilfredsstiller dagens krav til lengde og høyde, samt manglende universell utforming. Knutepunktutvikling langs stasjoner i Agder er i all hovedsak knyttet til Quadrumprosjektet ved Kristiansand stasjon som skal stå ferdig i 2027.

Strekningen Drammen – Stavanger er erklært overbelastet (R25). Sørlandsbanen har lav punktlighet, blant annet på bakgrunn av høy kapasitetsutnyttelse, feil på togmateriell og signalanlegg.

For mange i distriktene er tog eneste aktuelle kollektivtilbud for jobb- og studiereiser. Reisetiden på Sørlandsbanen er i stor konkurranse med vegutbyggingen og personbilen i området.

I handlingsprogrammet til byvekstavtalen for kristiansandsregionen er det planlagt en utredning om togets rolle i avtaleområdet med mulig oppstart i 2026. Arendalsbanen, vil kunne sees som tilbringertjeneste til og fra Sørlandsbanen og er i stor grad påvirket av lav punktlighet på Sørlandsbanen. Andre årsaker til forsinkelsene er togmateriell og signalfeil. Det er ikke planlagt investeringer på Arendalsbanen utover ERTMS (nytt digitalt signalsystem) pr. mai 2025.

På Kristiansand Havns ferjeterminal fraktes trailere og løshengere sjøveien. Her bygger Gartnerløkka-prosjektet to nye lastespor i 2028 som gjør det mulig for løshengere å fraktes videre med tog. Containerhavna i Vige har ikke jernbaneforbindelse.

Nøkkelindikatorer:

Driftsstabilitet måles ved indikatorene regularitet og punktlighet.

Målsettingen er 97,7% regularitet og 90% punktlighet for jernbane⁴.

⁴ *Innstillinger grunnet planlagt vedlikeholdsarbeid er imidlertid ikke inkludert i regularitetsmålet. Datagrunnlag vil kunne være ved å benytte bla. link [Punktlighetsstatistikk | Bane NOR](#) mm.

5 Tiltak for å nå målene

Jernbaneplattform Agder skal samarbeide om, og fremme, ulike satsinger og aktuelle utfordringer knyttet til person- og godstransport på Sørlandsbanen.

1. Gi innspill til hovedutvalg for samferdsel og mobilitet i Agder fylkeskommune om persontogtilbudet på Sørlandsbanen og Arendalsbanen inkludert stoppmønstre.
2. Følge arbeidet med nasjonal transportplan og gi innspill til hovedutvalg for samferdsel og mobilitet i Agder fylkeskommune.
3. Jobbe for økte og målrettede investeringer for å øke banens driftsstabilitet.
4. Jobbe for et pålitelig og forutsigbart tilbud, utviklet med basis i markedets behov, både person- og godsmarkedet.
5. Jobbe for at strekningen blir prioritert på en slik måte at de regionale bærekraftsmålene kan nås.

6 Samhandling, samarbeid og koordinering

6.1 Politiske utvalg i Agder fylkeskommune

Medlemmene i Jernbaneplattform Agder som er valgt av Agder fylkeskommune skal ivareta at viktige diskusjoner og innspill fra Jernbaneplattform Agder videreformidles i de politiske arenaene i Agder fylkeskommune.

Administrasjonen i Agder fylkeskommune sender referatene fra Jernbaneplattform Agder som orienteringssak til Hovedutvalg for samferdsel og mobilitet.

Videre vil administrasjonen inkludere innspill fra Jernbaneplattform Agder i saksfremleggene som omhandler jernbane som behandles og vedtas i hovedutvalg for samferdsel og mobilitet (og eventuelt videre til fylkesutvalg og fylkesting).

6.2 Jernbaneforum Sør

Leder av Jernbaneplattform Agder og administrasjonen i Agder fylkeskommune vil sikre at det er en god kobling mellom nettverket Jernbaneforum Sør og Jernbaneplattform Agder.

7 Vedlegg

7.1 Deltakere i Jernbaneplattform Agder



Organisasjon	Navn
Agder fylkeskommune	Mari Henrikke Haga (MDG) Arne Thomassen (H) Ingrid Williamsen (FrP) Geir Pedersen (INP)
Statsforvalteren i Agder	Dag Petter Sødal spesialrådgiver
Jernbanedirektoratet	Sefrid Line Jakobsen, fagdirektør avdeling sektor samordning. Geir Vangen, seksjonsleder mobilitet og samfunn. Hege Holltrø, seniorrådgiver seksjonen mobilitet og samfunn.
LO Agder	Mette Gundersen Regionleder i LO Agder
NHO Agder	Trond Madsen seniorrådgiver
Agder kollektivtrafikk AS	Kjell Sverre Drange Administrasjonssjef og nestleder
Listersamarbeidet	Jan Petter Gysland Ordfører Hægebostad kommune
Østre Agder IPR	Yngve Ramse Trædal enhetsleder plan, næring og utbygging og næringssjef for Froland kommune
Region Kristiansand	-
Setesdal interkommunale råd	Inger Lise Lund Stulien ordfører i Åseral og nestleder i Setesdal IPR
Bane Nor SF	Arne Bujordet Bane NOR, divisjon Drift og vedlikehold Terje Austenå Regionleder - Bane NOR, divisjon eiendom og serviceanlegg Eiendomsforvaltning, Region SørVest
Go Ahead Norge	Emil Eike Daglig leder Erlend Nyheim Driftsdirektør



AGDER
fylkeskommune

Mandat Jernbaneplattform Agder

Agder fylkeskommune

Postboks 788, Stoa
NO-4809 Arendal

Org.nr.: 921 707 134
Bank: 3207.28.74993

Besøksadresse Kristiansand:
Tordenskjolds gate 65

Besøksadresse Arendal:
Ragnvald Blakstads vei 1

www.agderfk.no